СЕРТИФИКАТ

ТТ - 776460

Республикалық интеллектуалды олимпиадалар

Абдукаримова Алия

Республикалық ұстаздар арасында педагогика, оқыту әдістемесінен ұйымдастырылған олимпиадаға қатысқанын растайды

09.01.2021

Берілген күні

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ОЛИМПИАДАЛАР BAIQAU Certified 2021

@baiqau_bot

Құрмет грамотасы

ПОЧЁТНАЯ ГРАМОТА

Алаш арыстарының тағылымы мен рухани мұрасын насихаттау мақсатында қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдерінің арасында өткізілген аудандық *«Алаш ардақтылары»* тақырыбындағы сырттай эссе жазу байқауында үздік жұмыс ұсынып, жүлделі III орын иеленгені үшін

№2 Ө. Жәнібеков атындағы ЖМ
қазақ тілі мен әдебиеті пән мұғалімі
Абдукаримова Алия

м а р а п а т т а л а д ы

Келес ауданының адами әлеуетті дамыту бөлімінің басшысы **Б.Абдиев**

Тіркеу № 112

Абай ауылы, 2023ж

Алматы қаласы

Құрмет грамотасы

Абдукаримова Алия

Сапалы білім, саналы тәрбие беріп, жас ұрпақтың бәсекеге қабілетті тұлға болып қалыптасу жолындағы ұстаздық өнегелі еңбегі мен жан-жақты ғылыми ізденістері үшін марапатталды.

Білім time журналы
Республикалық ғылыми-әдістемелік педагогикалық журнал

**Ақылдастар алқасының төрағасы,
ҚР ҰҒА академигі,
педагогика ғылымдарының докторы,
профессор** **Б.Ө.Сманов**

**Бас редактор,
PhD, доцент** **А.Т. Қасымбекова**

«Білім time» журналы

2023 жыл

Сертификат

Редакция алқасы

Абдукаримова Алия

Журналдың 2023 жылғы № 2(71) санында жарияланған

"Абай Құнанбаевтың қара сөздерінің тәрбиелік мәні"

атты мақаласы

(ғылыми мақала, ҚМЖ, сценарий, эссе, естелік) үшін берілді.

Ақылдастар алқасының төрағасы,
ҚР ҰҒА академигі,
педагогика ғылымдарының докторы,
профессор **Б.Ө.Сманов**

Бас редактор,
PhD, доцент **А.Т. Қасымбекова**

Алматы,2023 жыл

Абдукаримова Алия

Түркістан облысы Келес ауданы
Абай ауылы № 2 Өзбекәлі Жәнібеков атындағы мектеп-гимназиясының
қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі

АБАЙ ҚҰНАНАБАЕВТЫҢ ҚАРА СӨЗДЕРІНІҢ ТӘРБИЕЛІК МӘНІ

Дана халқымыздың дара ақыны, ұлы ақын, философ Абай Құнанабайұлы өзінің даналығы мен данышпандығының арқасында барша қазақ даласының жүрегінен орын алған. Ол сонымен қоса бүкіл әлемге «Абай жолы» роман-эпопеясы арқылы танылды деп есептеймін. Ұлы жазушымыз Абай атамыз Шығыс Қазақстан облысында дүниеге келген. Қос ананың тәрбиесін алған, өмірде көргендері мен көңілге түйгені өте көп данышпан жан болған. Данагөй атамыздың даналығының арқасында көптеген оқушыларымыз білімге құштар болып, оқуға деген құштарлығын арттыруда. Оның әр қара сөздері мен өлеңдері адам баласының ой-санасына терең ой түйгізіп, сана-сезімін оятуда.

Абайдың қара сөздерін жаза отырып, өз оқырмандарымен сырласады. Оқырманның ойына – ой қосады, санасын ашады, терең түңғиықтан алып шығады деп есептеймін. Ол өзінің қара сөздерін жазардан бұрын айтқан сөзі: «Керек кісі болса алсын, алмаса, өз сөзім өзімдікі» деп айтқан болатын. Бұл да дана Абай атамыздың өмірге, даналыққа, адалдыққа, абзал жан болуға білімге құштарлығының арқасында деп нық сеніммен айта аламын. Өз есімін адам баласы қойған соң, Өмірде көргендерім мен түйгендерімді өзімнен кейінгі жастарға айтып отырайын, өмірде қателескен пенделер түзу жолға түссін деп те ниет еткен секілді. Оның арман-тілегі – халқының рухани бай, казыналы болғанын қалап, орыс халқының шығармаларын оқып, өз ойларына түйіп, өмірде жақсы азамат болғандарын қалады. Оның қара сөздері мен өлеңдерінде жатқан терең мағына мен өмірге деген көзқарас, даналыққа құштарлық қасиеттерді адам өз бойына сіңіруге септігі өте керемет.

Абай атамыздың қара сөздерінің тәрбиелік мәні өте жақсы. Әсіресе, отыз бірінші қара сөзінің бізге берер ақыл-кеңесі мен тәрбиелік мәні тамаша. Мәселен, «Есіттен нәрсені ұмытпасқа төрт түрлі себеп бар: әуелі көкірегі байлаулы берiқ болмақ керек, екіншісі – сол нәрсені естігенде, я көргенде ғибратлану керек, көңілденіп,ынтамен ұғу керек; үшінші – сол нәрсені ішінен бірнеше уақыт қайтарып ойланып, көңілге бекіту керек; төртінші *- ой кеселді нәрселерден қашық болу керек.Егер бір кез болып қалса, салынбау керек. Ой кеселдері: уайымсыз салғырттық, ойыншы-күлкішілдік,ия бір қайғыға салыну, я бір нәрсеген пайда болу секілді. Мұның барлығын да дана Абай атамыз жазарда ой елегінен өткізіп, өзінің жай-күйімен сезініп, керек адам өз бойына игі қасиеттерді алып, даналыққа құштар болып, ізгі қасиеттерді бойына сіңіріп, жақсы адам болуға талпыну қажеттігін ұғындыру болған деп білемін. Абай атамыздың ірбір өсиеті адам баласына берер өнегесі ұшан-теңіз.Алланың берген сыйын қадірлей біліп, оны жамандыққа емес, еліне ғылым мен өнерін, білімді игеруге, үйренуге шақырады. Абай атамыз айтқан, мал тапқың келсе, өз кәсібіңді көтеретін, адал жолмен кәсібін жасап, елдің қамын ойлап, көпшілікті жақсылыққа тәрбиелеуде еңбегі орасан зор деп білемін. Біздің оқушыларымыз да даналыққа құштарлығы, оқуға деген ізденімпаздығы мен талапшылдығының көрінісі деп білемін. Қара сөздерінің мән-мағынасы өте жоғары деңгейде. Мәселен, қара сөздерінің ағып жатқан мөлдір бұлақтың суындай таза, тұнық екендігін сеніммен айтуға болады.

Қорыта келе, дана Абай атамыздың айтқан әрбір қара сөздері мен өлеңдері, поэмалары мен нақыл сөздерінің адам баласына берер септігі мен тигізер пайдасы ұшан-теңіз. Әрбір қара сөзінің адамға берер пайдасы өте жақсы. Пайдасын тигізбесе, зиянын тигізбейді. Адамдық қасиеттерін сақтап, адалдыққа жол көрсетеді. Өз ойымызбен түйсініп, өз бойымызды яғни жоқ. Даналыққа құштарлығын арттырмаса, кербездіктен, жамандықтан аулақ ұстап, оқуға құштар, білімге құштар, адал, ізденімпаз болуға, талапшыл, дана, зерделі, еңбекқор, талапшыл азаматтар болып өсіп-жетіліп, елінің абзал азаматтарының санының көбеюіне мол септігін тигізеді деп нық сеніммен айтамын.Абайдың қара сөздерінде еңбек, ғылым, адамгершілік, әдептілік мәселелерді сөз етіп, жастардың ғылым мен білімді игеруге деген сенімдері артуда. Абай атамыздың қара сөздерінен алар ғибратты сөздеріміз көп. Біз дана атамыздың әрбір қара сөздерінен бойымызға жақсы қасиеттерді сіңіріп, өмірде қолдана алып, игі істер жасаушы, талапшыл, еңбекқор, адал азаматтар болып өсіп-жетілуге тигізер пайдасы ұшан-теңіз. Абай атамыздың даналық сөздері өмірде өз ойымызға түйіп, керегімізге жаратып, ойымызды өсіруге, санамызды ашуға тигізер пайдасы орасан зор.